

Dokreśl
1. Wydz. HB - inżynier
2. SP
3. Wydz. ZI
4. Wydz. OR
5. Wydz. KS
6. Wydz. HO
7. Wydz. KŁ
8. Wydz. GP

UCHWAŁA Nr XLIV/362/01
Rady Miejskiej w Bolesławcu
z dnia 11 grudnia 2001r.

w sprawie programu likwidacji barier architektonicznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 1996 r. Nr 13, poz.74 z późn. Zm.) w związku z art.1a, art. 36 ust.1 oraz art.47 ust.1 pkt.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123, poz.776 z późn.zm.)

Rada Miejska w Bolesławcu uchwala co następuje:

§1

Przyjmuje się program likwidacji barier architektonicznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miasta.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Kazimierz Sas
Kazimierz Sas

Naczelnik Wydziału
Architektury i Budownictwa

Piotr Zak
ARCHITEKT MIASTA

RADCA PRAWNY

mgr Tadeusz Grzesik
mgr Tadeusz Grzesik

Załącznik
do uchwały nr XLIV/362 /01
Rady Miejskiej w Bolesławcu
z dnia 11 grudnia 2001 r

**Program likwidacji barier architektonicznych,
utrudniających osobom niepełnosprawnym
funkcjonowanie w społeczeństwie**

Bolesławiec , grudzień 2001

Program likwidacji barier architektonicznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie

1. Przedmiot i cele zadania

Bariery architektoniczne występujące w zagospodarowaniu miasta w sposób szczególny godzą w potrzeby osób niepełnosprawnych, uniemożliwiając im tym samym samodzielne funkcjonowanie i pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Problem ten dotyka także ludzi starszych, matek z małymi dziećmi, osób z różnych powodów poruszających się na wózkach. Ograniczony, czy wręcz niemożliwy staje się dostęp do obiektów użyteczności publicznej, dróg i tego wszystkiego, co pozwala na swobodne i godne funkcjonowanie ludzi w społeczności lokalnej. Likwidacja barier architektonicznych jest jednym z najważniejszych sposobów umożliwienia pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, także zawodowym. Jest też jednym z priorytetowych elementów w kształtowaniu wizerunku miasta jako tworu przyjaznego i dostępnego dla wszystkich.

2. Przepisy i podstawy prawne pozwalające na wprowadzenie programu w życie

Podstawowym przepisem jest artykuł 5.1 prawa budowlanego (Dz. U. z 1994 r., Nr 89, poz. 414 z późn. zm.), który stanowi: *"Obiekt budowlany należy projektować, budować, użytkować i utrzymywać zgodnie z przepisami, w tym techniczno - budowlanymi, obowiązującymi Polskimi Normami oraz zasadami wiedzy technicznej w sposób zapewniający (...) m. in. niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich"*.

2.1 Przepisy ogólne

Szczegółowe przepisy regulujące dostosowanie budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych znajdują się w *Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Przestrzennej*

i Budownictwa z dn. 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r., Nr 15, poz. 140 z późn. zm.).

Rozporządzenie to określa zasady, które mają m. in. zapewniać odpowiednie warunki użytkowe, w tym uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych.

Oto najważniejsze z tych przepisów, które określają następujące obowiązki :

- § 16 i 17 nakazuje konieczność doprowadzenia utwardzonego dojścia do budynku, o odpowiednim nachyleniu dla osób niepełnosprawnych,
- § 18, 20 i 21 nakazuje , iż należy zapewnić miejsca postojowe dla samochodów osób niepełnosprawnych o odpowiednich wymiarach (mogą one się znajdować nawet w odległości 5 m od okien budynku mieszkalnego),
- § 22 nakazuje ułatwianie dostępu osób niepełnosprawnych do śmietników,
- § 43 zakazuje montażu progów w furtkach i bramach,
- § 54 budynki powyżej 4 pięter a także dwukondygnacyjny i wyższy budynek zakładu opieki zdrowotnej, opieki społecznej oraz inne budynki, stosownie do przeznaczenia, należy wyposażyć w urządzenia dźwigowe.

Jeżeli w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej windy już się znajdują należy zapewnić dostęp do nich i dojazd na wszystkie piętra osobom niepełnosprawnym.

- § 55 Jeżeli budynek mieszkalny wielorodzinny nie posiada wind, należy zapewnić możliwość wykonania pochylni i zainstalowania urządzeń, które umożliwią dostęp niepełnosprawnym do mieszkań na parterze.

W nowo wznoszonym budynku zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej nie wyposażonym w windy należy zapewnić niepełnosprawnym dostęp na kondygnacje użytkowe.

- § 61 i 62 przystosowanie drzwi wejściowych i ich wymiany (minimalna szerokość to 0,9 m, maksymalna wysokość progu to 20 mm)

- § 70 maksymalne nachylenie pochylni nie może przekraczać:

Lp.	Pochylenie do	Na zewnątrz budynku	Wewnątrz budynku
a)	0,15 m	15%	15%
b)	0,5 m	8%	10%
c)	ponad 0,5 m	6%	8%

- § 74 w budynku użyteczności publicznej podłogi o zróżnicowanym poziomie należy przystosować do ruchu osób niepełnosprawnych.

- § 81, 83, 86, 87 warunki jakie powinny spełniać pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla osób niepełnosprawnych.

Najwięcej błędów popełnia się podczas budowy pochylni (zbyt duży stopień nachylenia np. na schodach czyni ją bezużyteczną i niebezpieczną), przystosowania toalet (tu z kolei stosuje się drogie i uciążliwe rozwiązania np. sedesy na postumencie lub zbyt dużą ilość uchwytów uniemożliwiająca swobodny dostęp do toalety, gdy całe przystosowanie polegać powinno na zapewnieniu odpowiedniej ilości miejsca, tak aby osoba na wózku mogła wjechać do środka i zamknąć za sobą drzwi).

W prawie budowlanym określone zostały zasady, jakimi muszą kierować się architekci, budowniczowie oraz instytucje odpowiedzialne za utrzymanie budynku tak, aby obiekty były przyjazne dla osób niepełnosprawnych. O tych zasadach powinni pamiętać także inwestorzy - od ich przestrzegania zależy uzyskanie pozwolenia na budowę.

Do najczęstszych barier architektonicznych należą m. in.:

- schody przed wejściami do budynków i prowadzące na parter bez poręczy, brak pochylni,
- za wąskie drzwi wejściowe do budynków, mieszkań,
- przyciski do dzwonek umieszczone zbyt wysoko i bez sygnalizacji świetlnej,
- małe windy ze zbyt wąskimi, otwieranymi do wewnątrz drzwiami,
- zbyt wysoko umieszczone okna i parapety,
- za małe balkony (często ze stopniem),
- zbyt wąskie progi,
- za małe łazienki.

3. Sposób realizacji projektu

- Inwentaryzacja najbardziej uciążliwych barier w mieście w obiektach użyteczności publicznej, infrastrukturze technicznej i kołowej
- Inwentaryzacja pozostałych barier
- Realizacja programu w oparciu o stale aktualizowany harmonogram prac modernizacyjnych
- Występowanie o dofinansowanie likwidacji określonych barier architektonicznych do funduszy zewnętrznych (PFRON)
- Dostosowanie budynków przedszkoli, żłobków, gimnazjów, szkół podstawowych do wymagań osób niepełnosprawnych
- Dostosowanie pozostałych obiektów miejskich służących propagowaniu kultury, oświaty i sportu do wymagań osób niepełnosprawnych

4. Harmonogram koniecznych do wykonania prac modernizacyjnych związanych z likwidacją barier architektonicznych przewidzianych do wykonania w obiektach będących własnością Gminy Miejskiej

4.1 Oświata

Powstaje sieć placówek oświatowych o charakterze Integracyjnym – od przedszkola przez szkołę podstawową aż do gimnazjum, gwarantująca dzieciom niepełnosprawnym fachową opiekę, naukę i wychowanie z dziećmi zdrowymi.

A/ Miejskie Przedszkole Publiczne nr 8 w Bolesławcu, ul. Górne Młyny 5 – w chwili obecnej pełni funkcję przedszkola integracyjnego, jednakże nie zostało one do tej pory przystosowane do powyższych celów. W związku z tym planuje się szereg robót budowlanych, zarówno w budynku przedszkola jak i na terenie wokół budynku, mających na celu likwidację barier architektonicznych:

- wyrównanie chodnika na dojeździe do budynku;
- wykonanie pochylni dla wózków inwalidzkich przy wejściu do budynku;
- wymiana drzwi wejściowych do budynku, utrudniających poruszanie się dzieci niepełnosprawnych;
- likwidacja progów i przystosowanie ciągów komunikacyjnych w kondygnacji parteru do poruszania się na wózku inwalidzkim;
- montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz montaż uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno- sanitarnych;
- dostosowanie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb osób niepełnosprawnych

B/ Szkoła Podstawowa nr 2 w Bolesławcu, ul. Bankowa 8 – jest to szkoła Integracyjna, częściowo przystosowana (kondygnacja parteru) dla potrzeb osób niepełnosprawnych w roku bieżącym. W dalszej części programu likwidacji barier dla tej szkoły znajdują się roboty umożliwiające poruszanie się osób niepełnosprawnych na kondygnacji I piętra, a także zagospodarowanie terenu wokół szkoły odpowiednio do potrzeb dzieci niepełnosprawnych :

- montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz montaż uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno- sanitarnych;
- likwidacja progów i przystosowanie ciągów komunikacyjnych w kondygnacji I piętra do poruszania się na wózku inwalidzkim;
- dostosowanie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- wyrównanie terenu wokół budynku, obniżanie krawężników, budowa pochylni;
- wykonanie miejsc postojowych przed budynkiem szkoły dla rodziców dzieci niepełnosprawnych.

C/ Szkoła Podstawowa nr 3 – należy dostosować pomieszczenie sali sportowej i wc. Wraz z szatniami dla potrzeb osób niepełnosprawnych

D/Gimnazjum Samorządowe nr 3 w Bolesławcu, ul. Słowackiego 2 – ten obiekt jest ostatnim ogniwem w edukacji dzieci niepełnosprawnych w klasach integracyjnych. W chwili obecnej nie pełni jeszcze takiej funkcji, gdyż nie jest do tego przystosowany. Przystosowanie budynku szkoły dla potrzeb dzieci niepełnosprawnych wymaga likwidacji wielu barier architektonicznych, polegającej na :

- wyrównaniu i wybrukowaniu terenu wokół budynku szkoły wraz z likwidacją wszelkich krawężników i wykonaniem pochylni i podjazdów umożliwiających osobom na wózkach inwalidzkich swobodne poruszanie się po terenie szkoły;
- wydzieleniu miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych;
- dobudowaniu nowej klatki schodowej z zamontowaną windą osobową dla osób niepełnosprawnych, umożliwiającą dostęp do wszystkich kondygnacji;
- montażu poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz montażu uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno- sanitarnych;
- likwidacji progów i przystosowaniu ciągów komunikacyjnych na wszystkich kondygnacjach do poruszania się na wózku inwalidzkim;
- dostosowaniu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- wydzieleniu osobnych pomieszczeń do pielęgnacji i odpoczynku dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

4.2 Kultura

A/Bolesławiecki Ośrodek Kultury pl. M.J.Piłsudskiego 1

- priorytetowym zadaniem jest montaż dźwigu dla osób niepełnosprawnych pozwalającego na dostęp tym osobom do sali widowiskowej oraz pomieszczeniom BOK

B/Muzeum Ceramiki ul. Mickiewicza 13 ,

- budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych uzgodnionej ze służbami konserwatorskimi umożliwiającej zwiedzanie ekspozycji na parterze
- budowa windy na I piętro nie jest możliwa do realizacji z uwagi na zbyt wąską klatkę schodową

C/ Muzeum Ceramiki –Dział Historii Miasta ul.Kutuzowa 14

- budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych uzgodnionej ze służbami konserwatorskimi umożliwiającej zwiedzanie ekspozycji na parterze od strony południowej
- budowa windy na I piętro nie jest możliwa do realizacji z uwagi na zbyt wąską

klatkę schodową

D/Miejska Biblioteka Publiczna im.C.K.Norwida ul. Sądowa nr 8

- obiekt jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych

4.3 Pomoc społeczna

A/ Budynek byłego Przedszkola nr 5 przy ul. Cichej nr 7- przyszła siedziba MOPS

- modernizacja wjazdu na teren posesji
- budowa pochylni dla niepełnosprawnych
- modernizacja sanitariatu na parterze z przeznaczeniem dla osób niepełnosprawnych
- dostosowanie przejść i korytarzy wewnątrz budynku (na parterze) dla potrzeb osób niepełnosprawnych

4.4 Infrastruktura techniczna i kołowa

- Podczas budowy nowych parkingów czy wydzielenia na chodnikach miejsc postojowych należy każdorazowo wyznaczać 2-3 miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych
- Podczas remontów chodników tj. układania kostki brukowej przy wszystkich przejściach dla pieszych należy obniżać krawężniki, tak, aby osoby poruszające się na wózkach mogły bez przeszkód przekroczyć jezdnię.
- Przy budowie nowych dróg należy obniżać krawężniki – w latach 2001 – 2001 ul. Jodłowa , Modrzewiowa, Zaulek Sasanek, Brzozowa , w latach następnych kolejne ulice
- Przy schodach budowanych na ciągach pieszych montować należy barierki.
- Należy zakupić przenośne kabiny sanitarną WC dla osób niepełnosprawnych.
Kabiny ta łącznie ze zwykłymi przenośnymi kabinami ustawiane będą na zapleczach podczas plenerowych imprez organizowanych przez Urząd Miasta Bolesławiec oraz wypożyczane w tych celach innym jednostkom organizacyjnym.
- Należy zamontować kompleksowo sygnalizację dźwiękową na istniejących już sygnalizatorach świetlnych. Jeśli zainstalowane zostaną sygnalizatory świetlne przy kolejnych skrzyżowaniach na nich również zostanie zamontowana sygnalizacja dźwiękowa.
- Istnieje konieczność dostosowania targowisk miejskich do potrzeb niepełnosprawnych (np. podjazdy do toalet)
- Przy opiniowaniu projektów np. dojść do bankomatów czy banków

należy pozytywnie opiniować budowę pochylni nawet kosztem powierzchni chodnika.

4.5 Sport i rekreacja

A/ Stadion Miejski ul. Spółdzielcza nr 2

Zadania :

- budowa pochylni i przebudowa wejścia do szatni
- przystosowanie jednej szatni , natrysków i wc dla potrzeb niepełnosprawnych

B/ Pływalnia Kryta ul. Zgorzelecka 52

Zadania :

- budowa pochylni i przebudowa drzwi wejściowych do budynku od ul. Szkolnej
- montaż windy dla osób niepełnosprawnych umożliwiającym im wejście do niecki basenowej
- przystosowanie basenu w tym : 3-4 szatni dla niepełnosprawnych , toalet
- przystosowanie pomieszczeń balneologii (szatnia , wyciągi , poręcze itp.)

C/ Ośrodek Wodno-Sportowy ul. Spacerowa

Zadania :

- przystosowanie : szatni , natrysków i wc dla potrzeb osób niepełnosprawnych
- przebudowa ciągów komunikacyjnych umożliwiającym swobodne przemieszczanie się osób niepełnosprawnych po obiekcie
- montaż windy dla osób niepełnosprawnych umożliwiającym im wejście do niecek basenowych

4.6 Administracja samorządowa

A/ Ratusz Miejski

- istnieje konieczność budowy dźwigu zewnętrznego dla osób niepełnosprawnych umożliwiającym dostęp do budynku Ratusza Miejskiego na parter np. przy bocznym wejściu od strony północnej
- istnieje konieczność dostosowania pomieszczeń toalet publicznych zlokalizowanych w przyziemiu Ratusza dla potrzeb osób

niepełnosprawnych poprzez wykonanie normatywnych drzwi, podjazdów i specjalistyczne wyposażenie pomieszczeń

4.7. Komunikacja zbiorowa

- uruchomienie komunikacji miejskiej w oparciu o autobusy niskopodwoziowe, które pozwolą na korzystanie z nich przez osoby niepełnosprawne i w konsekwencji swobodne przemieszczanie się

5. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program powinien być realizowany oraz aktualizowany bezterminowo, tak długo, jak długo będzie można pozyskać środki na likwidację barier architektonicznych, zgodnie z kryteriami podmiotu finansowania zewnętrznego.

6. Jednostki odpowiedzialne za realizację programu

- Gmina Miejska Bolesławiec i jednostki jej podległe
- Społeczności lokalne, stowarzyszenia i inne organizacje społeczne
- Osoby niepełnosprawne

8. Spodziewane efekty realizacji programu

- Stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości pełnego korzystania z obiektów użyteczności publicznej i infrastruktury technicznej oraz normalnego funkcjonowania w mieście i społeczeństwie
- Integracja osób objętych programem ze społeczeństwem
- Stworzenie zasad i normatywów przeciwdziałających powstawaniu w przyszłości „barier architektonicznych”
- Gospodarcza aktywizacja osób niepełnosprawnych – możliwość samorealizacji i samodzielności życiowej

9. Źródła finansowania programu

A/ Decyzję o dofinansowaniu likwidacji barier w lokalnych, regionalnych obiektach użyteczności publicznej, na przykład w teatrach, szkołach podejmują terenowe oddziały PFRON.

- dofinansowaniu likwidacji barier w ogólnopolskich obiektach użyteczności publicznej (np. w PKP) decyduje Centrala PFRON, Warszawa, ul. Jana Pawła II 13, centrala tel. (0-22) 620-03-51.

UWAGA: W przypadku dostosowania miejsca pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych - robi to zakład pracy (możliwe jest dofinansowanie przez PCPR), a Inspekcja Pracy kontroluje zgodność z przepisami.

B/ Inne instytucje pomocowe

C/ Budżet Gminy Miejskiej Bolesławiec

D/ Sponsorzy

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Kazimierz Sas

PZ/PZ